

“Kill the Bill”: 19 χρόνια από την έκρηξη της Χημικής Γενιάς

του Γιάννη Μπουρνού

What we're dealing with here is a total lack of respect for the law
I'm the law and you can't beat the law (note)
I'm the law and you can't beat the law
I'm the law and you can't beat the law
Fuck 'em and their law

Crack down at sundown
Fuck 'em and their law

(The Prodigy, “Their Law”)

Ήταν 3 Νοεμβρίου του 1994, όταν η συντηρητική κυβέρνηση του Τζον Μέιτζορ υπερψήφισε στο βρετανικό κοινοβούλιο, μετά από εισήγηση του Μάικλ Χάουαρντ (δεξιού χεριού του Μέιτζορ), το “Criminal Justice & Public Order Act”, ένα νόμο που εισήγαγε μια σειρά από αλλαγές στο υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, που περιόριζαν τα υπάρχοντα δικαιώματα και εισήγαγαν αυστηρότερες ποινές για συγκεκριμένες “αντικοινωνικές” συμπεριφορές. Ανάμεσα σε άλλα, το νομοσχέδιο διέυρνε τη δυνατότητα της Αστυνομίας να διεξάγει αναίτια προληπτικούς ελέγχους στο δρόμο και να συλλέγει βιολογικό υλικό, μετέτρεπε το δικαίωμα σιωπής των συλληφθέντων σε ενοχοποιητικό στοιχείο, ενώ απάλλασσε τα δημοτικά συμβούλια από την υποχρέωσή τους να παρέχουν υπαίθριους χώρους σε ρομά και γενικότερα σε όσους επέλεγαν να ζουν νομαδικά.

Άλλο ένα σημείο της μεταρρύθμισης που προκάλεσε, αυτή τη φορά, τις αντιδράσεις της LGBTQI κοινότητας της Μ. Βρετανίας, ήταν η αλλαγή του ηλικιακού ορίου της νόμιμης ομοφυλοφιλικής σεξουαλικής πράξης. Ενώ οι LGBTQI οργανώσεις απαιτούσαν το όριο αυτό να εξισωθεί με το ηλικιακό όριο της νόμιμης ετεροσεξουαλικής ερωτικής πράξης (16 έτη), το κοινοβούλιο απέρριψε σχετική τροπολογία με διαφορά εικοσιεπτά ψήφων και το ηλικιακό όριο μειώθηκε μεν, αλλά από τα 21 στα 18 έτη.

Οι κρισιμότερες, όμως, διατάξεις του νομοσχεδίου, που συνάντησαν τις μεγαλύτερες δημόσιες αντιδράσεις, ήταν αυτές που αφορούσαν τη “συλλογική καταπάτηση γης” και τη διατάραξη κοινής ησυχίας. Οι διατάξεις αυτές (άρθρα 63-67) στρέφονταν ξεκάθαρα ενάντια στα raves.

Στα άρθρα 63-65 οριζόταν ως raves οι συναθροίσεις ανω των εκατό ατόμων, στις οποίες ακουγόταν μουσική “ολικώς ή κυρίως χαρακτηριζόμενη από την εκπομπή ακολουθίας επαναλαμβανόμενων ρυθμών, η οποία είναι δυνατόν να προξενήσει σοβαρή αναταραχή στην τοπική κοινότητα, στην ύπαιθρο και τη νύχτα”[1].

Οι διατάξεις αυτές έδιναν στην αστυνομία το δικαίωμα να εκκενώνει υπαίθριους χώρους ακόμη κι όταν υπήρχε υποψία προετοιμασίας κάποιου rave. Η άρνηση συμμόρφωσης με την εντολή εκκένωσης ή και η επιστροφή στο χώρο εντός μιας εβδομάδας (!) τιμωρούνταν με τρίμηνη φυλάκιση ή/και πρόστιμο 2.500 στερλίνων.

Το άρθρο 65 επέτρεπε στην αστυνομία να σταματήσει και να απομακρύνει οποιοδήποτε

άτομο που πιθανώς να κατευθυνόταν σε κάποιο rave, σε ακτίνα πέντε μιλίων, ενώ η ανυπακοή στην εντολή απομάκρυνσης μπορούσε να τιμωρηθεί με πρόστιμο χιλίων στερλίνων. Τέλος, τα άρθρα 66 και 67 εξουσιοδοτούσαν την αστυνομία να εισέρχεται σε χώρους όπου πιστεύεται ότι βρίσκεται σε εξέλιξη κάποιο rave και να κατάσχει οχήματα και ηχητικό εξοπλισμό.

Το Criminal Justice Bill στρεφόταν επίσης εναντίον των καταληψιών πάσης φύσεως και όσων έκαναν ελεύθερη κατασκήνωση, αφού ποινικοποιούσε τις μέχρι τότε αστικές διαφορές που αφορούσαν τέτοιες πράξεις. Οι αλλαγές αυτές επηρέαζαν ιδιαίτερα τη δράση των ακτιβιστών κατά του κυνηγιού (που συχνά εισέβαλαν σε ιδιωτικές εκτάσεις γης και κατέστρεφαν τις παγίδες ζώων και τα μονοπάτια των κυνηγών), αλλά και πολλών περιβαλλοντικών κινημάτων κατά της κατασκευής αυτοκινητοδρόμων, που είχαν ως συνηθέστερη πρακτική τους το μπλοκάρισμα δρόμων.

Όταν το νομοσχέδιο τίθεται υπό δημόσια διαβούλευση, οργανώσεις υπεράσπισης πολιτικών ελευθεριών, ομάδες διοργάνωσης υπαίθριων raves, σύνδεσμοι οπαδών, αναρχικές ομάδες, οργανώσεις της ριζοσπαστικής Αριστεράς, αλλά και εμβληματικοί παραγωγοί ηλεκτρονικής μουσικής, ενώνουν τις δυνάμεις τους και διοργανώνουν δυναμικές διαδηλώσεις στο Λονδίνο, με κορυφαίες αυτές στις 24 Ιουλίου και στις 9 Οκτωβρίου 1994. Ως κεντρικό σύνθημα του κινήματος επικρατεί το "Kill the Bill" ("Τελειώστε/Καταψηφίστε το Νομοσχέδιο").

Στη διαδήλωση της 24ης Ιουλίου χιλιάδες διαδηλωτές πολιορκούν τις πύλες της πρωθυπουργικής κατοικίας στη Ντάουνινγκ Στριτ και τελικώς καταλήγουν στην Πλατεία Τραφάλγκαρ.

Η διαδήλωση του Οκτωβρίου, στην οποία υπολογίζεται ότι συμμετείχαν πάνω από 40.000 διαδηλωτές, καταλήγει σε ένα ιστορικό rave στο Hyde Park. Στις 5.00 μμ έφιππες ομάδες της αστυνομίας εισβάλουν στο πάρκο με στόχο να σταματήσουν το rave, που είχε άδεια ως τις 4.30 μμ. Η αστυνομία ξαφνιάζεται: 5.000 ravers αντεπιτίθενται με μπουκάλια και ξύλα και οι έφιπποι αστυνομικοί αναγκάζονται να υποχωρήσουν έξω από τις πύλες του πάρκου. Εκατοντάδες άνδρες των MAT εμφανίζονται με εξάρτηση καταστολής και εφορμούν με δακρυγόνα στους διαδηλωτές που περιφρουρούν τα εξωτερικά κιγκλιδώματα του πάρκου. Η αστυνομική πολιορκία αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά με σακιά άμμου, μπουκάλια και ξύλα. Τελικός απολογισμός: 26 συλληφθέντες και 25 τραυματίες (17 διαδηλωτές και 8 αστυνομικοί).

Ταυτόχρονα, το rave συνεχίζεται με τους πιο απίθανους τρόπους: Οι ravers συνεχίζουν τη μουσική μέσω ενός ηχοσυστήματος που παίρνει ενέργεια από ποδήλατο (!), ζογκλέρες καταπίνουν φωτιές, ποιητές απαγγέλουν από τα μικρόφωνα και οι συγκρούσεις στο Hyde Park "ντύνονται" μουσικά με hardcore techno ήχους. Οι διαδηλωτές ανακαταλαμβάνουν το χώρο. Στις 10.00 το βράδυ κι ενώ οι διαδηλωτές οδεύουν προς τις εξόδους του πάρκου, γίνεται γνωστό από στόμα σε στόμα ότι όλοι οι γύρω δρόμοι είναι αποκλεισμένοι από τις μονάδες καταστολής ταραχών και ότι όλοι οι σταθμοί του μετρό έχουν κλείσει με αστυνομική εντολή. Οι διαδηλωτές κατορθώνουν να σπάσουν τον αστυνομικό κλοιό και να ξεχυθούν στον πιο γνωστό εμπορικό δρόμο του Λονδίνου, την Oxford Street. Οι ταραχές

γενικεύονται. Οι διαδηλωτές καταστρέφουν τα McDonalds και δεκάδες άλλα καταστήματα μεγάλων brand names.

Το BBC και άλλα μεγάλα ΜΜΕ κατηγορούν “αναρχικές ομάδες” για τις ταραχές. Η αλήθεια είναι ότι οι συγκρούσεις ξεκίνησαν λόγω της απρόκλητης αστυνομικής εισβολής και ήταν μαζικές και αυθόρμητες.

Η βρετανική αστυνομία θα μπορούσε να είχε ακολουθήσει διαφορετική τακτική. Να περιμένει να περάσει λίγο η ώρα και να αφήσει τη συγκέντρωση να φυλλορροήσει στις ruins της γύρω περιοχής. Δεν το επέλεξε, όχι τυχαία. Διάλεξε να καταστείλει μανιωδώς τη συγκέντρωση του Hyde Park, γιατί, πολύ απλά, τα raves είχαν ήδη μετασηματοποιήσει σε κίνημα. Πρωτόλειο, συχνά επιφανειακό, με απολήξεις στον χιπισμό, αλλά σίγουρα κίνημα με πολιτική χροιά, που έπιασε το ίχνος που είχε αφήσει παλαιότερα το punk και το εξέλιξε σύμφωνα με τους νέους πολιτισμικούς, μουσικούς και τεχνολογικούς κώδικες της εποχής.

Το νομοσχέδιο στοχοποίησε ξεκάθαρα την εναλλακτική κουλτούρα και τον τρόπο ζωής των ravers και όχι μόνο. Ήταν προϊόν του “ηθικού πανικού” της αστικής τάξης της Μ. Βρετανίας μπροστά στην ταχύτατη εξάπλωση της rave κουλτούρας και τη γιγάντωση της “Χημικής Γενιάς” των '80s-'90s. Το κίνημα ενάντια στο Criminal Justice Bill και συνολικά το πολιτιστικό ρεύμα των raves ηττήθηκε και αργότερα ενσωματώθηκε. “Πρόλαβε”, όμως να αφήσει το ίχνος του, στραπατσάροντας το κυρίαρχο πολιτικό σύστημα και τρόπο ζωής, αμφισβητώντας δυναμικά το βρετανικό συντηρητισμό, αλλά και καταγράφοντας αξιοσημείωτα δείγματα αντίστασης των ίδιων των καλλιτεχνών που με τη μουσική τους τροφοδοτούσαν τη rave κουλτούρα.

Οι εμβληματικοί Orbital κυκλοφορούν το 1994 στην Internal Records το κομμάτι “Are we here? (Criminal Justice Bill?)”, το οποίο, σε ένδειξη διαμαρτυρίας περιέχει τέσσερα λεπτά απόλυτης σιωπής.

Την ίδια χρονιά, η ναυαρχίδα της χημικής γενιάς της Βρετανίας, οι Prodigy, συμπεριλαμβάνουν στο ιστορικό άλμπουμ τους, “Music For the Jilted Generation”, το κομμάτι “Their Law”. Στο φυλλάδιο του άλμπουμ γράφουν: “Πώς μπορεί η κυβέρνηση να σταματήσει τους νέους ανθρώπους από το να περνάνε καλά; Πολεμήστε αυτά τα αρχίδια”.

Λίγους μήνες πριν, στα τέλη του 1993, οι Dreadzone κυκλοφορούν το single “Fight the Power”. Στο κομμάτι ακούγονται samples από ομιλία του Νόαμ Τσόμσκι για τη συλλογική δράση και την αντίσταση.

Το 1995 οι Zion Train κυκλοφορούν το κομμάτι “Resist the criminal Justice Act”.

Τέλος, οι Βρετανοί The Streets αντιστέκονται κι αυτοί μουσικά στην καταστολή μέσα από το κομμάτι τους “Weak Become heros”, στο οποίο ακούγονται οι στίχοι “...and to the government I stick my middle finger up with regards to the Criminal Justice Bill”.

Τα κυρίαρχα ΜΜΕ και κατ' επέκταση η λεγόμενη “κοινή γνώμη” υπήρξαν αμείλικτα απέναντι και σε αυτό το αναδυόμενο πολιτισμικό ρεύμα, όπως ακριβώς κυνήγησαν τις προηγούμενες δεκαετίες το punk ή το rock n' roll. Ήταν λίγο μετά τις ταραχές στο Λονδίνο, όταν η ελληνική κοινή γνώμη γνώριζε την περιβοήτη “μάννα raver” που εξιστορούσε στα τηλεπαράθυρα του νεαρού τότε Νίκου Ευαγγελάτου τον “εθισμό του γιού της στο ναρκωτικό ecstasy και τις παγανιστικές μουσικές” που εξέπεμπαν τα ηχοσυστήματα του “Άλσους” ή των raves “α λα ελληνικά” στα Οινόφυτα.

Η “γενιά” αυτή “πρόλαβε” να ανακαταλάβει το δημόσιο χώρο, να αμφισβητήσει την εξουσία και την καταστολή, να προβάλει το δικό της μοντέλο συλλογικής ψυχαγωγίας και να αναδείξει τους δικούς της ήχους, τους δικούς της κώδικες επικοινωνίας και τις δικές της αξίες, που συνοψίζονταν στο ακρωνύμιο PLUR: Peace-Love-Unity-Respect (Ειρήνη-Αγάπη-Ενότητα-Σεβασμός). Παρόλα αυτά, ηττήθηκε, αφού σταδιακά εγκολλώθηκε από το σύστημα και υποτάχθηκε στη λογική και τους μηχανισμούς του κέρδους. Η εμπορευματοποίηση της rave κουλτούρας από τη νεοφιλελεύθερη καταναλωτική μηχανή οδήγησε τους ravers στην αποξένωση, την ιδιώτευση και τη σταδιακή απώλεια ή περιθωριοποίηση του DIY και συλλογικού τρόπου οργάνωσης της ψυχαγωγίας τους.

Το πνεύμα, όμως, δεν χάνεται ποτέ. Οι νέες γενιές είναι “καταδικασμένες” να αναζητούν και να καταλαμβάνουν τη δική τους θέση στην εξέλιξη των τρόπων ζωής. Μήπως, με αφορμή την κρίση, έχει έρθει η ώρα να πιάσουμε ξανά το νήμα; Η μουσική, η τεχνολογία, η επικοινωνία, η τεχνογνωσία, ακόμη κι ο χώρος υπάρχουν και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μας παρέχουν σχεδόν απεριόριστες δυνατότητες με ελαχιστοποιημένο κόστος. Είναι εκεί και περιμένουν εμάς να τους δώσουμε εκ νέου “διαφορετικό” νόημα, στα χνάρια των free parties[2] και των μεγάλων open-air raves. Γιατί, στο τέλος της μέρας, όπως μονολογεί κι ο κεντρικός ήρωας του “Human Traffic”, ο Τζιπ, αν ξύσουμε την επιφάνεια του marketing της βιομηχανίας του θεάματος, θα διαπιστώσουμε ότι “τελικά, το μόνο που θέλουμε είναι να είμαστε ευτυχισμένοι”.

Δείτε περισσότερα:

Φωτογραφίες και προσωπικές μαρτυρίες

Εξαιρετικά κατατοπιστικό ντοκιμαντέρ του “Advance Party Network”

Βίντεο από τη διαδήλωση της 24ης Ιουλίου

Βίντεο που γυρίστηκε για τις ανάγκες της έκθεσης “Peace Is Tough” (Νέα Υόρκη, 1997)

Ντοκιμαντέρ που γυρίστηκε την εβδομάδα πριν την πρώτη μεγάλη διαδήλωση της 24ης Ιουλίου

Human Traffic (1999): Η ταινία που σκιαγραφεί εξαιρετικά τη Χημική Γενιά στα τέλη της δεκαετίας του '90 στη Μ.Βρετανία

Διαβάστε περισσότερα:

Irvine Welsh, *Trainspotting*, Εκδόσεις Οξύ, Αθήνα, 1996

Irvine Welsh, *Ecstasy*, Εκδόσεις Οξύ, Αθήνα, 1997

Irvine Welsh, Jeff Noon, Alan Warner, Q, Douglas Rushkoff, Martin Millar, Alex Garland, “Disco Biscuits – Διηγήματα της Χημικής Γενιάς”, Εκδόσεις Οξύ, Αθήνα, 1998

Matthew Collin, *Παράλληλη Πραγματικότητα*, Εκδόσεις Οξύ, Αθήνα, 1999

[1] <http://www.urban75.org/legal/cja.html>

[2] http://en.wikipedia.org/wiki/Free_party